

Predmet: Struktura, metodika i funkcioniranje znanstvenog rada
Voditelj : Prof.dr.sc. Zdravko Lacković

Modul: Uvod u intelektualno vlasništvo

▶▶▶▶
Doktorski studij
Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Voditelj modula:

Doc.dr.sc. Donatella Verbanac

© Copyright Donatella Verbanac

Sadržaj

- 1** Predavanja
- 2** Seminari
- 3** Okrugli stol
- 4** "Domaći rad" - primjer pretraživanja patenata

Predloženi raspored

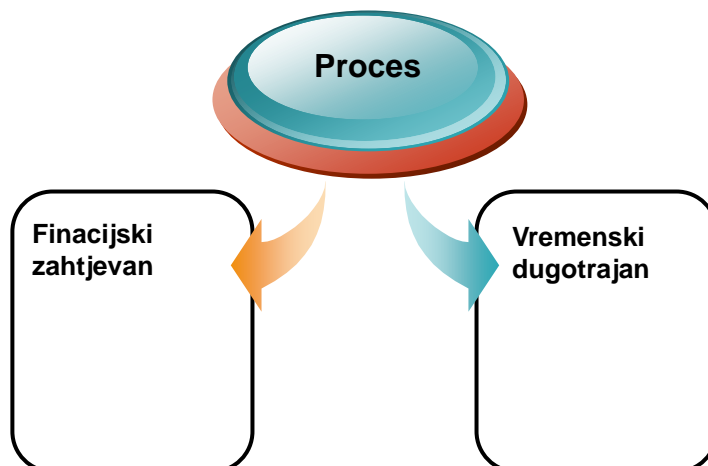

- ❖ **Ponedjeljak, Veljača 05, 2018 (16:00– 18:30) – MF – Čačković i Biološka dvorana**
  - Uvodni sastanak i dogovor s voditeljima
  - *Prof.dr.sc. Igor Gliha – Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
  - Pravna zaštita intelektualnih tvorevina s naglaskom na autorska prava
- ❖ **Utorak, Veljača 06, 2018 (16:00– 18:15) – MF - Biološka dvorana**
  - *Doc.dr.sc. Donatella Verbanac – Centar za translacijska i klinička istraživanja, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
  - Intelektualno vlasništvo i patentiranje u biomedicini s posebnim naglaskom na farmaceutsku industriju
  - Mogućnost proširenja zaštite intelektualnog vlasništva u području biomedicine
- ❖ **Srijeda, Veljača 07, 2018 (16:00 – 20:00) - MF - Biološka dvorana**
  - *Mr.sc. Gordana Turkalj (DZIV)*
  - Mogućnost proširenja zaštite intelektualnog vlasništva u području biomedicine
  - Što se može patentirati, a što ne i pretraživanje патената
  - Sastavljanje patente prijave, postupak dobivanja patenta
- ❖ **Četvrtak, Veljača 08, 2018 (16:00-18:45) – MF- Biološka dvorana**
  - *Donatella Verbanac Centar za translacijska i klinička istraživanja, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu*
  - Translacija inovacija – transfer tehnologije u biomedicini, suradnja s realnim sektorom, prilike i izazovi
- ❖ **Petak, Veljača 09, 2018 (16:00 - 18:15) – Okrugli stol - MF- Biološka dvorana**
  - *Akademik Slobodan Vukičević, Prof. dr.sc. Lovorka Grgurević, Mr.sc. Gordana Turkalj Mr.sc. Smiljka Vikić-Topić, Dr.sc. Božidar Ferek Petrić:*
  - Iskustva s patentiranjem i licenciranjem u području biomedicine i istraživanja lijekova u obliku pitanja i odgovora; *moderator: Doc.dr.sc. Donatella Verbanac*

Istraživanje lijekova i intelektualno vlasništvo

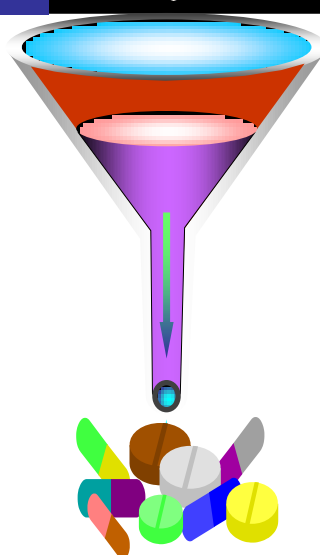

Istraživanje lijekova

5

ulaganja

**2-3 nova lijeka
(terapijske
opcije)/godišnje**

**Trošak razvoja lijeka 900
milijuna – 1,8 milijardi \$**

**1 od 3 lijeka
vrati uložena sredstva**

6

Trenutno stanje u farmaceutskoj industriji

Uspjeh se mjeri po broju lijekova koji zarađuju >\$1 milijarde

Pritisak je povećan radi očekivanja investitora i povećane konkurencije

Lijekovi koji su nekad predstavljali osnovu profita (tzv. *blockbusters*) više nisu dovoljni za očuvanje poslovanja zbog gubitka prava intelektualnog vlasništva

7

Visoki troškovi razvoja pojedinih ideja

Novi avion	€ 50 Mrd.
Novi automobil	€ 3 - 6 Mrd.
Novi kompjuterski chip	€ 1 Mrd.
Novi lijek	€ 0,8 – 1,2 Mrd.

1,000,000,000 CHF investment
7,000,874 hours of work
6,587 experiments
423 researchers
1 medicine

Razvoj proizvoda

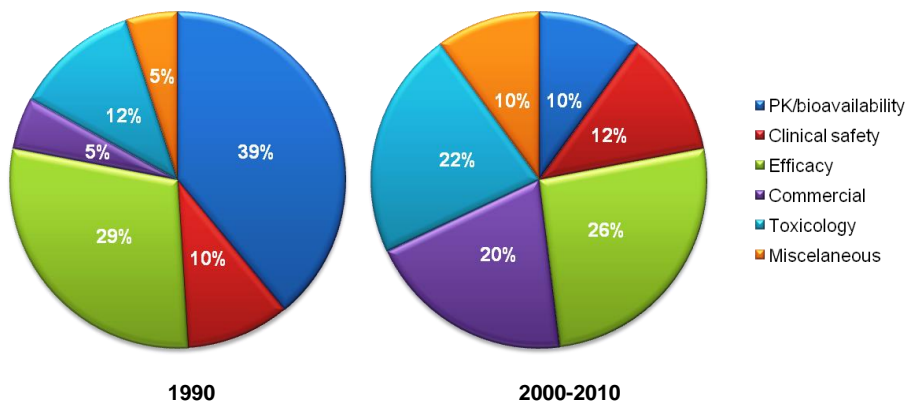
Skup proces i relativno podložan kopiranju - **visok rizik (piratskog) preuzimanja** - 1/10 - 1/100 troškova ukupnog razvoja proizvoda

8

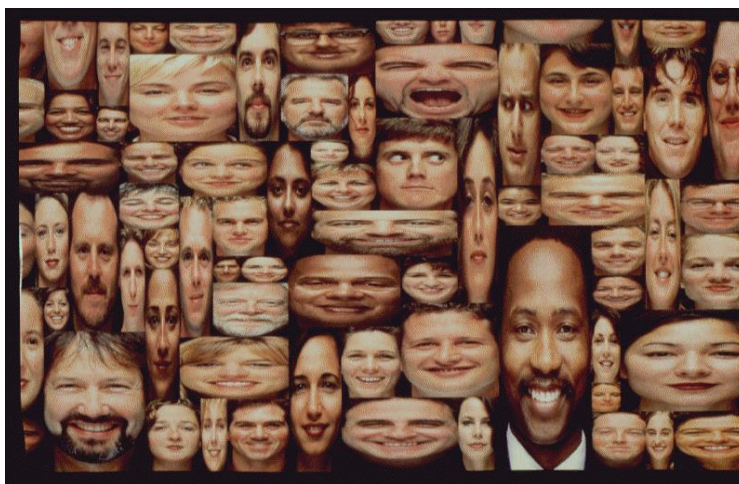

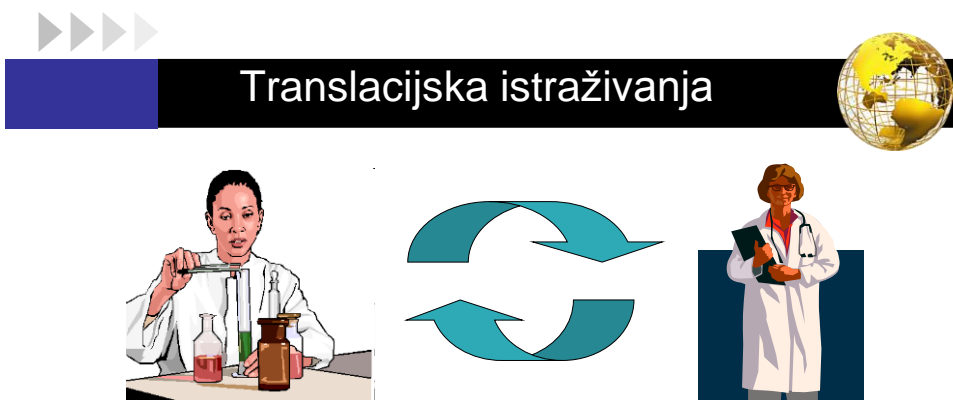
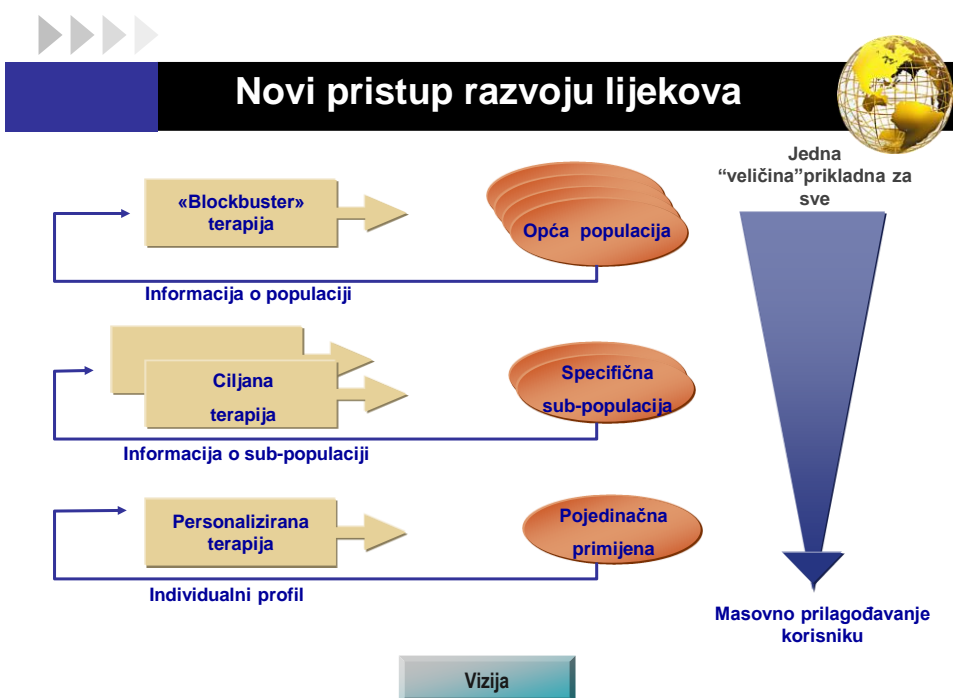

Razlozi prekida razvoja nekog lijeka

Krajnji korisnici su ljudi

- ❖ Omogućuju dvosmjernu komunikaciju između bazičnih istraživača i medicinskih djelatnika na klinici i u praksi
- ❖ Omogućuju primjenu eksperimentalnih podataka preko kliničkih ispitivanja do konačnog korisnika – pacijenta
- ❖ Omogućuju povratnu informaciju dobivenu iz iskusvenih podataka i opažanja s klinike, te dobivanje uzoraka za rad bazičnih istraživača

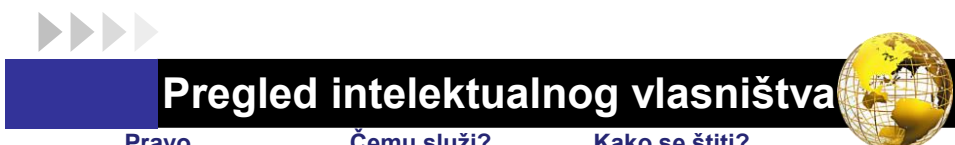

Općenito..

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

VAŽNA LITERATURA: http://cirtt.unizg.hr/ea/wp-content/uploads/2014/06/Upravljanje-intelektualnim-vlasnistvom_web.pdf

15

Pregled intelektualnog vlasništva

Pravo	Čemu služi?	Kako se štiti?	
Patent	Novi izum	Prijava i ispitivanje koje prethodi registraciji	
Autorsko pravo	Originalna kreativna znanstvena, književna ili umjetnička tvorevina	Nastaje po samom zakonu	
Žig	Oznaka razlikovanja proizvoda i usluga	Registracija i negdje uporaba	
Industrijski dizajn	Vanjski izgled	Registracija*	
Poslovna tajna	Vrijedni podaci nepoznati javnosti	Ugovaranjem klauzula o povjerljivosti	

Modificirano prema: EPO teaching kit „Protect your ideas“; R. Matanovac Vučković; D. Verbanac

16

Hrvatska i inventivna rješenja

Homo Volans
(The Parachutist)
F. Vrančić (1551-1617)

Boat propeller
Y. Ressel (1739-1857)

The Necktie
Era of Luis XIV
(1635-1650)

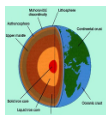
Airship (zeppelin)
D. Swartz (1852-1897)

Torpedo
Ivan Blaz Lupis
Vukic

Criminal Fingerprinting
J. Vučetić (1858-1925)

Moho-Layer,
A. Mohorovičić (1858-1936)

Technical Pencil, S. Penkala (1871-1922)

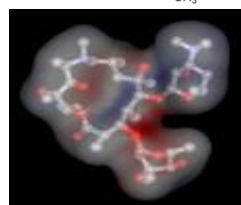
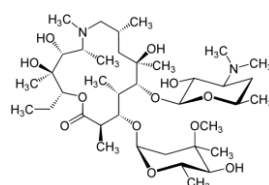
N. Tesla (1856-1943)

MagLite
A. Maglica

First MP3 decoder,
T. Uzelac (1997)

Azithromycin
S. Kobrehel *et al.* (1981)

author.: R. Spaventi

Biomedicina i industrija lijekova

VAŽNOST PATENTA

Aspirin

- ❖ U antičkoj Grčkoj Hipokrat je ženi tijekom poroda dao čaj lista vrbe kako bi joj umanjio osjećaj boli
- ❖ 1823 - iz vrbe je izolirana aktivna tvar i nazvana **salicin**
- ❖ 1859: Njemački kemičar Hermann Kolbe sintetizira salicilnu kiselinu
- ❖ 1897: Patent - *Synthesis of acetyl salicylic acid/aspirin* – izumitelj – kemičar i farmaceut **Felix Hoffmann** Odjel *Farbenfabriken* - Elberfeld, Njemačka)
- ❖ 1899: Aspirin® registracija naziva pri Kaiserliches Patentamt u Berlin
- ❖ 1950: Guinness Book, 1969 Apollo 11, 1971 MOA farmakolog Sir J.R.Vane

19

Lijepi primjer...dobrog patenta

Izumitelji - Azitromicina

**Gabrijela Kobrehel
Slobodan Đokić
Gorjana Lazarevski
Zrinka Tamburašev**

Azythromycin - Zythromax

United States Patent [19]	[11] Patent Number: 4,517,359
Kobrehel et al.	[45] Date of Patent: May 14, 1985
[54] 11-METHYL-11-AZA-4-O-CLADINOSYL-6-O-DESOSAMINYL-15-ETHYL-7,13,14-TRIHYDROXY-3,5,7,9,12,14-HEXAMETHYLOXACYCLOPENTADECANE-2-ONE AND DERIVATIVES THEREOF	[58] Field of Search 536/9, 7.4
[75] Inventors: Gabrijela Kobrehel; Slobodan Djokic, both of Zagreb, Yugoslavia	[56] References Cited
[73] Assignee: Sour Pliva farmaceutska, kemijska prehrambena i kozmeticka industrija, n.sol.o., Zagreb, Yugoslavia	U.S. PATENT DOCUMENTS
[21] Appl. No.: 304,481	4,283,527 8/1981 Sciavolino 536/7.4
[22] Filed: Sep. 22, 1981	4,328,334 5/1982 Kobrehel et al. 536/7.4
[30] Foreign Application Priority Data	<i>Primary Examiner</i> —Nicky Chan
Mar. 6, 1981 [YU] Yugoslavia 592/81	<i>Attorney, Agent, or Firm</i> —Pollock, Vande Sande & Priddy
[51] Int. Cl. ³ C07H 17/08	[57] ABSTRACT
[52] U.S. Cl. 536/7.4	11-Methyl-11-aza-4-o-cladinosyl-6-o-desosaminyl-15-ethyl-7,13,14-trihydroxy-3,5,7,9,12,14-hexamethyl-oxacyclopentadecane-2-one and derivatives thereof, such as the 13,14-carbonate and C ₃ -C ₃ -alkanoyl derivatives thereof. <u>The compounds exhibit antibacterial activity.</u>
	1 Claim, No Drawings

What is claimed is:

❖ **Tvrđnja/Claim:**

1. N-methyl-11-aza-10-deoxo-10-dihydro erythromycin A.

* * * * *

Lijepi primjer...učinkovitog patenta

The Director of the United States Patent and Trademark Office

The United States

Has received an application for a patent for a new and useful invention. The title and description of the invention are enclosed. The requirements of law have been complied with, and it has been determined that a patent on the invention shall be granted under the law.

US08819784B2

(12) **United States Patent** (10) **Patent No. US 8,197,840 B2**
Vukicevic et al. (45) **Date of Patent: Jun. 12, 2012**

(54) **WHOLE BLOOD-DERIVED COAGULUM DEVICE FOR TREATING BONE DEFECTS**

(75) Inventors: **Shohdan Vukicevic, Zagreb (HR); Lovorka Grgrurevic, Zagreb (HR); Hermann Oppermann, Melisroy, MA (US)**

(73) Assignee: **Genera Istrazivanja d.o.o., Kalinovica (HR)**

(*) Notice: Subject to any disclaimer, the term of this patent is extended or adjusted under 35

Asahina et al., Human Osteogenic Protein-1 Induces Chondroblastic, Osteoblastic and/or Adipocytic Differentiation of Clonal Murine Target Cells, *Exp. Cell Res.* 222: 38-47 (1996).

Griffith et al., "Percutaneous Intramedullary Decompression, Cementing and Grafting With Medical-Grade Calcium Sulfate Pellets for Unilateral Bone Tumor in Children: A New Minimally Invasive Technique," *J. Pediatric Orthop.* 25:69-80 (Nov./Dec. 2005).

Callippe et al., Chemistry, second edition, (Allyn and Bacon, Inc., Boston, 1987), p. 218.

Irani et al., "Calcium Sulfate and Phosphate Rich Plasma make a novel osteoinductive biomaterial for bone regeneration," *J. Translational Medicine*, 5:13 (2007), article available from: <http://www.translationalmedicine.com/content/5/1/13>.

Marsili et al., "New Bone Induction by Bone Matrix and Recombinant Human Bone Morphogenetic Protein-2 in the Mouse," *Crystall. Med. J.* 37(4): 237-244 (1996).

* cited by examiner

Primary Examiner — Suzanne M Nuckley
 (74) Attorney, Agent, or Firm — Thomas R. Borko, Leon R. Yankwich, Yankwich & Associates, P.C.

(57) **ABSTRACT**
 Whole blood-derived coagulum devices are described for use in treating bone defects.

26 Claims, 9 Drawing Sheets

(12) **United States Patent**
Vukicevic et al.

(10) **Patent No.: US 8,197,840 B2**
 (45) **Date of Patent: Jun. 12, 2012**

(54) **WHOLE BLOOD-DERIVED COAGULUM DEVICE FOR TREATING BONE DEFECTS**

Asahina et al., Human Osteogenic Protein-1 Induces Chondroblastic, Osteoblastic and/or Adipocytic Differentiation of Clonal Murine Target Cells, *Exp. Cell Res.* 222: 38-47 (1996).

or (c)(1), subject to the payment of maintenance fees as provided by 35 U.S.C. 41(b). See the Maintenance Fee Notice on the inside of the cover.

David J. Kypfos

Director of the United States Patent and Trademark Office

(58) **Field of Classification Search** — None
 See application file for complete search history.

(59) **References Cited**

U.S. PATENT DOCUMENTS

4,968,590 A 11/1990 Kaberzanspath et al.
 5,011,091 A 01/1991 Oppermann et al.
 5,171,579 A 12/1992 Ron et al.
 5,385,841 A 01/1995 Yin et al.
 5,499,552 A 01/1996 Kaberzanspath et al.
 5,674,844 A 01/1997 Kaberzanspath et al.
 6,117,425 A * 03/2000 MacPhee et al. — 424994.64
 6,233,132 B1 12/2001 Kaberzanspath et al.
 20070014760 A1 * 02/07 Woolfson — 424994.64

FOREIGN PATENT DOCUMENTS

CA 2,408,162 A1 8/2002
 DE 198 05 673 A1 8/1999
 WO 00/0939130 A1 12/1996

OTHER PUBLICATIONS

Applicant's Response to the Written Opinion as filed for international application No. PCT/US2007/016601 on Jan. 6, 2009.
 International Search Report for international application No. PCT/US2007/016601 (Oct. 7, 2008).
 Written Opinion of the International Searching Authority for international application No. PCT/US2007/016601 (Oct. 7, 2008).

(58) (10/2011, 04/1) (US) (UNIVERSITY OF TEXAS, AUSTIN, TEXAS, 2011, pp. 34-35).
 Chen et al., "The Fusion Rate of Calcium Sulfate With Local Autologous Bone Compared With Autologous Bone Graft for Instrumented Short-Segment Spinal Fusion," *Spine*, 30(20): 2293-2297 (Oct. 15, 2005).

Domans et al., "Percutaneous Intramedullary Decompression, Cementing and Grafting With Medical-Grade Calcium Sulfate Pellets for Unilateral Bone Tumor in Children: A New Minimally Invasive Technique," *J. Pediatric Orthop.* 25:69-80 (Nov./Dec. 2005).

Callippe et al., Chemistry, second edition, (Allyn and Bacon, Inc., Boston, 1987), p. 218.

Irani et al., "Calcium Sulfate and Phosphate Rich Plasma make a novel osteoinductive biomaterial for bone regeneration," *J. Translational Medicine*, 5:13 (2007), article available from: <http://www.translationalmedicine.com/content/5/1/13>.

Marsili et al., "New Bone Induction by Bone Matrix and Recombinant Human Bone Morphogenetic Protein-2 in the Mouse," *Crystall. Med. J.* 37(4): 237-244 (1996).

* cited by examiner

Primary Examiner — Suzanne M Nuckley
 (74) Attorney, Agent, or Firm — Thomas R. Borko, Leon R. Yankwich, Yankwich & Associates, P.C.

(57) **ABSTRACT**
 Whole blood-derived coagulum devices are described for use in treating bone defects.

26 Claims, 9 Drawing Sheets

OSTEOGROW FP7 Projekt

Akademik Slobodan Vukičević
Izv.prof. dr.sc. Lovorka Grgurević
Dr.sc. Hermann Oppermann, dr.med.

Patent

*„Whole blood-derived
coagulum device for
treating bone defects”*

OSTEOGROW

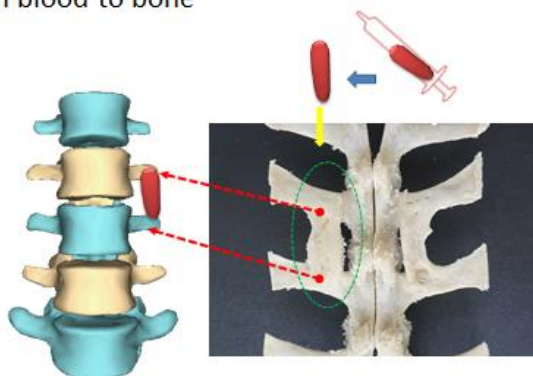
OSTEOGROW is a **60-months SME-targeted Collaborative Project** and has received funding from the European Union's Seventh Framework Programme for research, technological development and demonstration under grant agreement No 279239.

Horizon2020 Project 2018-2022

From blood to bone

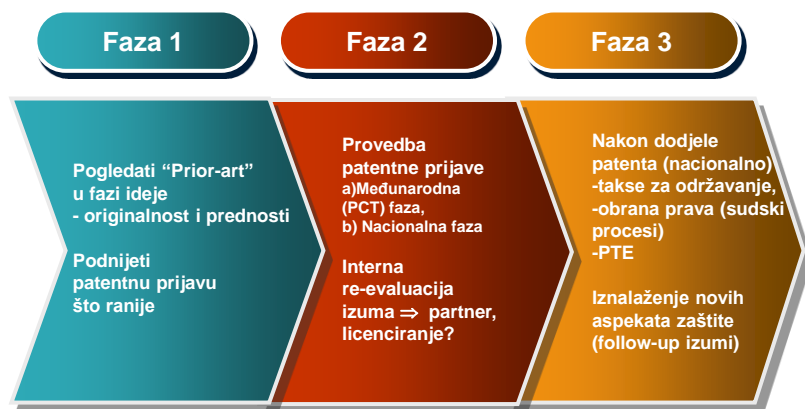
OSTEOGROW

OSTEOPROSPINE

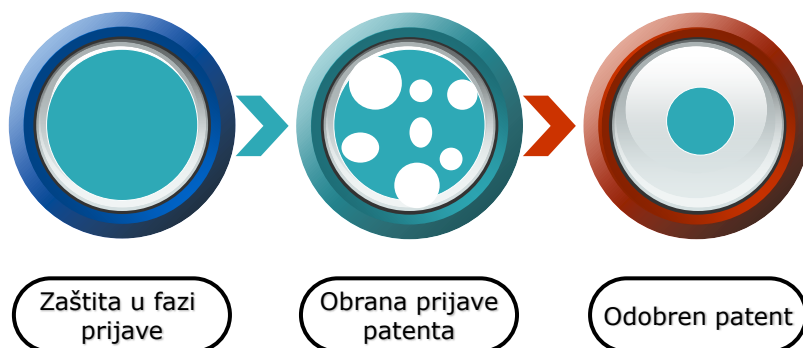
Patentiranje u farmaceutskoj industriji

29

Faze u dobivanju patenta

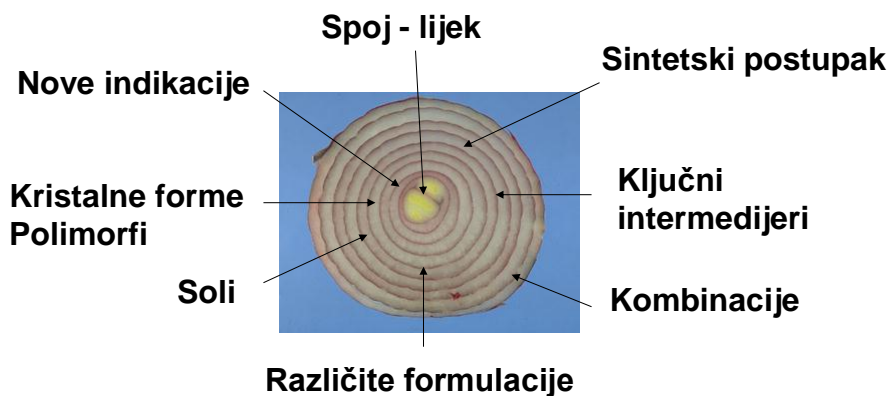
30

Patenti u farmaceutskoj industriji

“Onion” Approach

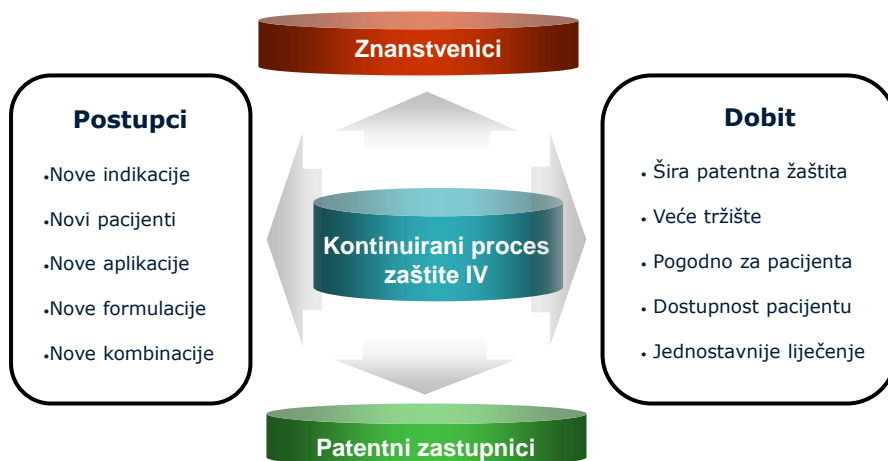

Autor slide-a: mr.sc. Gordana Turkalj

31

Produljenje trajanja zaštite patenta nekog lijeka

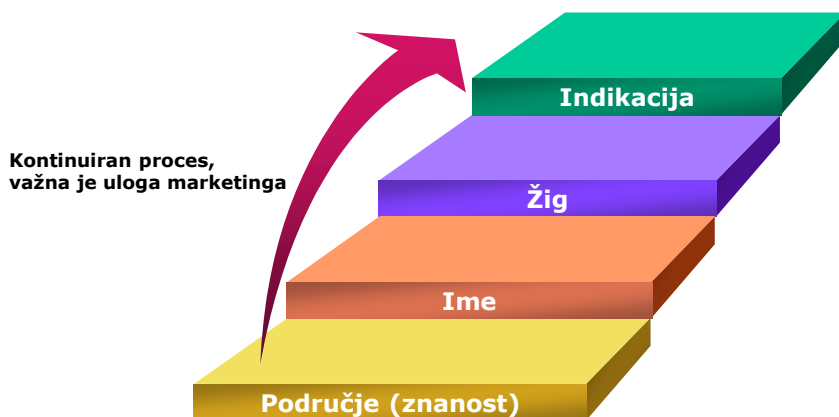
IV – intelektualno vlasništvo

32

Što se sve kod lijeka može zaštititi?

33

Osnovna obilježja zaštite lijeka

- ❖ Odjel koji se bavi razvojem poslovanja morao bi raditi zajedno s patentnim zastupnicima kako bi već u fazi određivanja strategije razvoja mogao procijeniti u kojem području istraživanja postoji prostor za nove zaštite
- ❖ Već kod postupka prvih registracija lijeka treba znati kako će se štititi ime, te teritorijalno pravo žiga (žig je pravo, ali nije i obaveza)
- ❖ U postupku registracije lijek treba imati svoj naziv, potrebno je oko godinu dana da se naziv zaštiti
- ❖ Postoje baze zaštićenih imena lijekova koje je potrebno pretražiti kad se odabire ime za novi lijek

34

Što s novim indikacijama i nazivima?

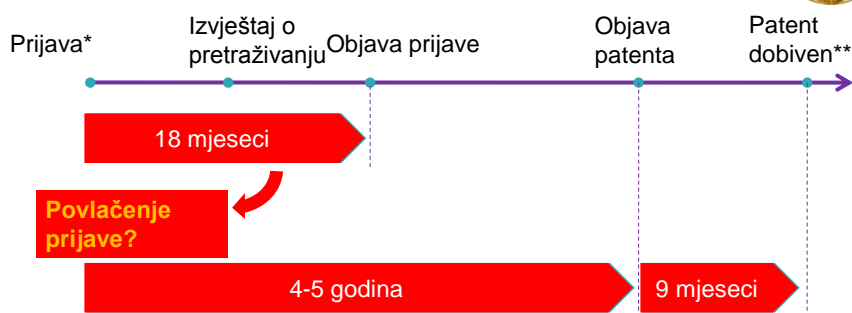
- ❖ Kod novih indikacije odabir novog imena ili zadržavanje starog naziva odluka je same tvrtke
- ❖ U pravilu bi za potrebe novih indikacija u **generičkom poslovanju** ime moralo biti za najmanje tri slova različito od originalnog
- ❖ Postoji i tzv. "Umbrella" zaštita naziva proizvoda pojedinih tvrtki (primjer PLIVA: **Plicet**, **Plibex**, **Plivadon**...)
- ❖ **Primjer I:**
  - Finasterid (generički naziv)
  - Lijek za prostatu - Proside ("brand" ime)
  - Nova indikacija – alopecija – novi naziv (Propecia)
    - Može se odabrati i novo ime za neka nova tržišta (SAD i EU mogu imati različite "brand" nazive)
- ❖ **Primjer II:**
  - Sildenafil (generički naziv)
  - Lijek za plućnu arterijsku hipertenziju – Revatio
  - Lijek za erektilnu disfunkciju – Viagra (zaštićen i oblik tableta)
- ❖ **Primjer III:**
  - Azitromicin (generički naziv)
    - Teritorijalna zaštitna imena
      - Sumamed
      - Zytromax
    - Isti nazivi koriste se sad i za razne indikacije

35

Postupak stjecanja patenta u EPO

*može se dobiti prioritet iz ranije prijave

**vrijeme za prigovor na objavu je isteklo

Patent Term Extensions i pedijatrijska inicijativa

- ❖ Europa – **Supplementary Patent Certificates (SPC)**
  - Hrvatska je usvojila svjedodžbu o dodatnoj zaštiti za lijekove namijenjene ljudima ili životinjama i sredstva za zaštitu bilja; stupila je na snagu pola godine nakon ulaska Hrvatske u EU
- ❖ SAD – Hatch-Waxman Patent Term Extensions
- ❖ **SPC omogućuje maksimalno traje 5 godina i stupa na snagu odmah nakon isteka temeljnog patenta**
- ❖ Svjedodžba se izdaje na zahtjev nositelja patenta u roku od 6 mjeseci od datuma izdavanja odobrenja za stavljanje u promet, a ako je odobrenje izdano prije priznanja temeljnog patenta, u roku od 6 mjeseci od objave priznanja patenta
- ❖ U slučaju primjene u pedijatriji – **produljenje trajanja patenta za 6 mjeseci**

Originalan slide-a: mr.sc. Gordana Turkač, modificirala D.V.

37

Jedinstvenost podataka istraživanja i razvoja lijeka (data/market exclusivity)

- ❖ Administrativna mjera koju provode agencije za lijekove
  - Klinička istraživanja traju više godina i troše najviše sredstava;
  - Jedinstveni rezultat predstavlja čitav niz dokumenata/rezultata koji bivaju istraživani od regulatornih tijela kako bi se ishodile potrebne dozvole
  - Generičke tvrtke moraju ipak zasnivati svoja usporedna istraživanja na dobivenim rezultatima originatora
- ❖ Traje **8 godina**
- ❖ Razdoblje zaštite tržišta - nakon izdavanja prve dozvole za stavljanje na tržište originalni lijek u kome se generički lijek ne može staviti u promet
  - Traje **(2 (+1) god)**

38

Ponovimo:

VAŽNI POJMOVI I DEFINICIJE

39

- ❖ **NOVOST**
- ❖ **INVENTIVNA RAZINA**
- ❖ **INDUSTRIJSKA PRIMJENJIVOST**
- ❖ **Uvjet da se intelektualno vlasništvo prikaže kao patent**

Što se mora zadovoljiti za patent?

- ✓ **NOVOST:** nije sadržan u stanju tehnike (*state of art*)
  - **stanje tehnike** je sve što je na svijetu učinjeno pristupačnim javnosti, na bilo koji način uključujući i uporabu prije datuma podnošenja prijave
  - u stanje tehnike ulaze **i sve ranije patentne prijave** i bez obzira što nisu objavljene

- ✓ **INVENTIVNA RAZINA:** ne proizlazi očigledno - neočigledan (*non-obvious*) - za **stručnu osobu** iz odgovarajućeg područja
  - „person skilled in the art” – stručna osoba koja zna sve reproducirati, međutim ima malo kreativnosti...
  - u obzir se uzima sve što je objavljeno prije datuma podnošenja prijave

- ✓ **INDUSTRIJSKA PRIMJENJIVOST:** njegov se predmet može proizvesti ili uporabiti u bilo kojoj grani industrije uključujući poljoprivredu

PRAVO: Što je patent?

Patent je **isključivo pravo** na komercijalno iskorištavanje izuma u navedenoj zemlji kroz vrijeme od 20 godina (+ 5 godina za lijekove, medicinske proizvode)

Patent je pravo na zabranu raspolaganja nečim što pripada samo jednoj osobi ili grupi ljudi

Pobliže o patentnim pravima

- ❖ Patentno pravo je sporazum između društva i izumitelja. Izumitelj dobiva isključivo pravo tijekom najviše 20 godina, ali nakon 18 mjeseci od podnošenja prijave, država mora predmetni izum objaviti javnosti
- ❖ Ovaj sporazum omogućuje trećim osobama i tvrtkama da razvijaju nove ideje temeljene na objavljenim izumima, kako ne bi trošili vrijeme i novac na razvijanje istog izuma. To je opće načelo patentnog sustava. Istovremeno se nagrađuje izumitelj i podupire tehnološki razvoj

45

Ako ne patent, postoji alternativa!

Objava izuma

- jeftino
- sprječava druge u stjecanju patenta

- nema isključivih prava
- izum se otkriva konkurenciji

Poslovna tajna

- jeftino, ali čuvanje tajne iziskuje trošak
- izum se ne otkriva

- nema zaštite od dupliciranja izuma ili obrnutog – inženjeringa
- teško zaštititi od povrede
- „tajne” se često saznaju

Ne učiniti ništa

- nema nikakvih ulaganja

- nema isključivih prava
- konkurencija često sazna za način djelovanja izuma

Modificirano prema: R. Matanovac Vučković

Pretraživanja u stanju tehnike

PRETPOSTAVKA svakom ulaganju u istraživanje i razvoj
jer

25% sredstava troši se za i na „izume” koji su već izumljeni

✓ **ESPACENET (EPO)**

<http://worldwide.espacenet.com/>

✓ **PATENTSCOPE (WIPO)**

<http://www.wipo.int/patentscope/search/en/search.jsf>

✓ **DZIV**

<http://www.dziv.hr/hr/informacije-usluge/usluge-pretrazivanja-patenata/>

Nastavak !

Donatella.Verbanac@mef.hr

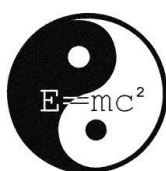

Što se ne može patentirati

- ❖ Stvari koje postoje u prirodi (proteini, geni, svemirska tijela)
- ❖ Matematicke metode i znanstvene teorije
- ❖ Medicinske metode liječenja ljudi i životinja, dijagnostičke metode
- ❖ Životinje i biljke i osnovni biološki postupci proizvodnje biljaka
- ❖ Strojevi i instrumenti koji prkose zakonima prirode
- ❖ Estetske tvorevine

Otkrića protivna javnom poretku i moralu

- ❖ Postupci kloniranja ljudskih bića
- ❖ Postupci za modificiranje genetičkog sadržaja i izmjene identiteta zametne loze ljudskih bića
- ❖ Uporaba ljudskih embrija u industrijske ili komercijalne svrhe
- ❖ Postupci za modificiranje genetičkog identiteta životinja koji bi mogli dovesti do patnje životinja, bez ikakve bitne medicinske koristi za čovjeka ili životinju, kao i životinje koje su rezultat takvih postupaka

Slide modificiran prema slide-u Ljiljane Žinić, dipl.iur

Autorsko pravo

- ❖ Štiti samo djelo, a ne ideju tog djela
- ❖ Vlasnik autorskog prava ima:
  - Ekonomska prava (pravo reproduciranja, distribucije, predstavljanja, izvođenja, pravo prevodenja i prilagodbe na druge jezike)
  - Moralna prava (pravo da autor odredi kada i na koji način će njegovo djelo biti dostupno javnosti)

Patentno pravo

- ❖ Isključivo pravo priznato za izum koji se odnosi na proizvod, postupak ili primjenu i nudi novo rješenje nekog tehničkog problema
- ❖ Osigurava nositelju patenta pravnu zaštitu izuma u zemlji u kojoj je priznat
- ❖ Bez pristanka nositelja patenta izum ne smije izradivati, koristiti, prodavati niti bilo kako stavljati u promet

Uvjet patentibilnosti

Patent mora posjedovati:

1. Novost
- koja nije nikad prije nije postojala
2. Inventivnu razinu
- koja mora biti naprednija od postojećih sličnih proizvoda
3. Industrijsku primjenjivost
- mora se moći proizvesti i koristiti

Hvala !

Donatella.Verbanac@mef.hr

